

Regionala utvecklingsnämnden

Katarina Johansson
Strateg kompetensförsörjning

Yttrande
2019-05-22
Dir: 2019/01042

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss. En Långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan (SOU 2019:6)

Region Blekinge, egenskap av regionalt utvecklingsansvarig aktör (RUA) har med intresse tagit del av betänkandet *En Långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan (SOU 2019:6)* och lämnar härmed följande remissvar.

I Blekinge är vår regionalt placerade högskola, med de för länet mycket viktiga utbildningar, en stark motor i det regionala kompetensförsörjningsarbetet. Det är viktigt för Blekinge att nu och i framtiden ha tillgång till utbildning som med fortsatt hög kvalitet och mycket gott renommé internationellt, också bidrar till den regionala arbetsmarknaden i Blekinge.

Region Blekinge har ett nära samarbete med högskolan både på strategisk och operativ nivå och det utvecklas hela tiden. Vi ser det som mycket viktigt att fortsätta detta arbete och att utveckla samverkan inom ramen för detta betänkande och de dialoger som pågår.

Region Blekinge ser det också som mycket viktigt att utveckla samverkan och dialog med andra lärosäten som kan komplettera det utbud som idag finns i Blekinge.

Det är centralt i detta samverkansarbetet att hänsyn tas till regionala behov av kompetens och forskning och samtidigt som högskolor och universitet verkar på en nationell och internationell arena. I vår regionala kompetensförsörjningsstrategi finns utpekade analys av kompetensbehov och dimensionering av utbildningar tillsammans med de regionala aktörerna. Där är BTH en viktig samverkanspart men vi behöver skapa dialog med andra lärosäten när det gäller utbildningar som inte ges av den lokala högskolan. ”Regionsamverkan Sydsverige” är ett samarbetsorgan för Sveriges sex sydligaste regioner. Vi menar att det behövs ett stärkt regionalt ansvar inom området kompetensförsörjning. Områden som är utpekade är stärkt regionalt inflytande över regional utbildningsplanering, ökade insatser för det livslånga lärandet på en ständigt föränderlig arbetsmarknad, stärkt rekrytering till utbildningar som leder till yrken med brist på personal.

Dimensionering – samverkan mellan lärosäten och RUA

kap 7

Ur betänkandet:

”Högskolans uppdrag är således brett och komplext, vilket också blivit mer uttalat i takt med högskolans expansion över tid. Högskolans uppgift i samhällets tjänst är att både stå fri och vara lyhörd för specifika samhällsbehov.

Vi föreslår i stället den bredare formuleringen att det i högskolornas uppgift ska ingå ”att samverka med det omgivande samhället och verka för att den kunskap och kompetens som finns vid högskolan kommer samhället till nytta.” När det gäller bedömning och uppföljning av lärosätenas samverkansarbete menar vi att detta primärt bör ske inom ramen för det nationella kvalitetsstyrningssystemet för utbildning och forskning med UKÄ som ansvarig myndighet. Regeringen kan för att få en samlad nationell bild av specifika områden begära tematiska utvärderingar.”

Region Blekinge delar utredningens förslag till styrning, att samverka med omgivande samhället och att vara till nytta för detta men vi vill förtydliga följande

- att i samverkan med Regionalt utvecklingsansvarig – planera och dimensionera utbildning efter de behov som finns regionalt.

Region Blekinge vill framhålla att för att för att nå ut med högskoleutbildning i hela landet så föreslår vi att de lärosäten som utlokaliserar utbildning till områden med behov som konstaterats av RUA skall få extra finansiering för att täcka merkostnader. Detta är centralt i utbildningsplaneringen att tillgång till utbildning finns i hela landet.

Region Blekinge delar utredningens förslag om att UKÄ får ansvar att utvärdera och följa upp arbetet med samverkan. Det är viktigt för att uppnå effekt av att i samverkan planera utbildningar efter de regionala behoven.

Digitalisering – att nå ut

Kap 6

Ur betänkandet:

Genom att utnyttja digitaliseringens möjligheter bör högskolan kunna öka sina möjligheter att både spela en aktiv roll inom det livslånga lärandet och möta privata och offentliga arbetsgivares behov av fort- och vidareutbildning, genom t.ex. uppdragsutbildning. Eftersom lärosätenas verksamhet blir allt mer internationell behöver en utvecklad styrning av högskolan kunna hantera de krav som en ökad internationalisering ställer på universitet och högskolor. De krav och nya möjligheter som en ökad digitalisering av högre utbildning och forskning kan leda till måste också beaktas.

Region Blekinge delar utredningens delar om att öka digitaliseringen i utbildningar i syfte att vara delaktig i det livslånga lärandet och på ett flexibelt sätt möta de krav som finns på den lokala arbetsmarknaden.

Region Blekinge delar utredningens beskrivning av att digitalisering kommer att vara en stor och viktig del av utbildning men också arbetsliv. Vi menar att för att möta framtida digitaliseringskrav krävs det att investeringar och resurser behöver tillskjutas.

Styrning mot legitimationsyrken Kap 6

Ur betänkandet.

Lärosätenas ansvar för utbildningsutbudet innebär att regeringens styrning bör begränsas till områden där det är särskilt motiverat och hållas på en övergripande nivå. Vi föreslår att regeringens styrning sker genom fyraåriga utbildningsuppdrag som består i mål för antal helårsstudenter på totalnivå samt mål för antal examina för utbildningar mot legitimationsyrken inom skola och hälso- och sjukvård. Det faktum att dessa yrken kräver legitimation och att det delvis är politiska reformer som ligger till grund för nuvarande och framtida behov av utbildade är särskilda skäl som, tillsammans med den uttalade brist på utbildade som finns i dagsläget, motiverar särskild styrning.

Region Blekinge delar inte utredningens förslag till att styrningen bör begränsas till mål för examina inom utbildningar mot legitimationsyrken. Det är istället det samlade behovet av utbildning som ska styra dimensionering av antal platser.

Livslångt lärande kap 6

Ur betänkandet:

*Utbildningsutbudet ska utformas med hänsyn till kunskapskrav
Utvecklingen och svara mot studenternas efterfrågan samt arbetslivets och samhällets behov. Både nationella och regionala behov av kompetens- och kunskapsförsörjning bör vara en del i lärosätenas planering av utbildningsutbudets utformning. Vi föreslår att lärosätenas ansvar för det livslånga lärandet i form av yrkesverksammas fortbildning och vidareutbildning åter explicit slås fast i högskolelagen. Den kursbaserade högskoleutbildningen ger goda förutsättningar för livslångt lärande inom nuvarande system,*

och utökad uppdragsutbildning och öppen nätbaserad utbildning är viktiga instrument för att stärka lärosätenas arbete med livslångt lärande.

Utr. föreslår att:

- *Regeringen tar initiativ till att det i högskolelagen (1992:1434) åter regleras att det i utbildning på grundnivå och avancerad nivå även ingår fortbildning och vidareutbildning.*

Region Blekinge delar utredningens förslag om att utöka styrningen mot det livslånga lärande genom att ändra i lagen och därmed öka antalet utbildningar för denna målgrupp.

Region Blekinge menar att detta arbete också ska ske i samverkan med regionala utvecklingsansvariga så att man på bästa sätt kan tillgodose den utbildning som efterfrågas regionalt.

Expertgrupp

Kap 5

Betänkandet föreslår att

- *Det inrättas en analysfunktion med uppdraget att göra samlade och oberoende analyser och uppföljningar med syfte att ligga till grund för framtida politiska prioriteringar men även kan utgöra stöd för lärosätenas och andra intressenters egna arbete.*
- *Analysfunktionen ges i uppdrag att inkomma med en samlad analys inför propositionen för högre utbildning och forskning, och att utöver detta göra analyser av högre utbildning och forskning.*
- *Uppdraget ska vara utformat så att analysfunktionen ges mandat att själv välja frågeställningar och metoder för sina analyser samt hur de sprids.*

Region Blekinge delar utredningens förslag till nationellt samordna analyser och uppföljning.

Region Blekinge menar att det är viktigt i arbetet med analyser att notera att det görs nationella analyser av flera olika aktörer. Vi ser att det är viktigt att samverka inom området för att skapa en gemensam bild av de nationella behoven.

Dialogbaserad styrning

Kap 5

Betänkandet bedömer att:

- *Regeringens styrning av högre utbildning och forskning bör ha ett dialogbaserat och fyraårigt perspektiv med avseende på mål, dimensionering, uppdrag och resurstilldelning.*

Vi föreslår att

- *Som komplement till regleringsbrevet införs ett dialogbaserat och lärosätessanpassat styrinstrument i form av fyraåriga överenskommelser där varje lärosätes mål och uppföljningskriterier formuleras för ett antal av politiken prioriterade områden.*

Betänkandet föreslår att:

- *Det gemensamma regleringsbrevet tas bort och långsiktiga mål eller anvisningar läggs i förordning, medan andra mål ges en mer lärosätesspecifik utformning.*

Region Blekinge delar utredningens förslag till ett dialogbaserat fyraårigt uppdrag. Vår uppfattning bygger dels på att vi vet att lärosäten uppskattar längre avtal och dels att vi bedömer att en längre planeringshorisont är att föredra för kontinuitet menar att i de avtal som skrivs, ska det tydligt framgå att samverkan ska ske med regional utvecklingsansvarig.